

PRVOSTEPENI SUD, Paris

Presuda od 3.IV 1970.

Chase Manhattan Bank c/a
Ets Amson et Fils

Pomorska kupoprodaja - Akreditiv - Teretnica o akreditivu
- Napomena u teretnici da je roba ukrcana na brod dodata
naknadno ne mora biti posebno datirana i potpisana odnos-
no parafirana, ako iz same teretnice ne proizlazi da je
brodar primio robu na čuvanje i naknadno ju ukrcao u brod

Kupac - američka firma kupila je od prodavaoca - francuskog poduzeća, dvije partije ručnih plastičnih vrećica. Na temelju ovoga ugovora, a po nalogu kupca, američka banka je prodavaocu otvorila neopozivi dokumentarni akreditiv. Isplata akreditiva bila je uvjetovana, među ostalim, i prezentacijom čiste teretnice "ukrcano". Akreditiv je bio oročen. Banka je, na temelju prezentiranih dokumenata, jednu partiju robe bez prigovora isplatila, a za drugu partiju je isplatu uskratila iz slijedećih razloga:

Na temelju čl.18. Jednoobraznih pravila i običaja dokumentarnog akreditiva Medjunarodne trgovinske komore (redakcija 1962.god.), prodavalac je morao prezentirati čistu teretnicu "ukrcano" s naznakom dana ukrcaja. Umjesto toga, također prema istom članu, prodavalac je mogao činjenicu da je teret ukrcan na brod "dokazati napomenom u tom smislu datiranu i potpisanu odnosno parafiranu od strane vozara ili njegovog agenta; datum ove napomene smatrat će se kao dan ukrcaja na brod i otpremanja robe." Prodavalac nije postupio ni na jedan od ova dva načina. Nije banci prezentirao teretnicu "ukrcano" na brod. Umjesto toga predao je teretnicu "primljeno za ukrcaj" na kojoj je naknadno strojem dodana napomena da je roba bez opaske ukrcana na brod. Medjutim ova napomena nije bila ni datirana, ni potpisana, a ni parafirana kako to traži cit. propis navedenih pravila Medjunarodne trgovinske komore. Na ovaj način banci nije bilo moguće iz te isprave utvrditi da li je kupljena roba na brod bila zaista ukrcana u skladu s uvjetima koji su bili izrično predviđeni u otvaranju akreditiva.

Prvostepeni sud je donio presudu kojom je banku obavezao na isplatu kupovnine, a drugostepeni sud je tu presudu potvrdio iz slijedećih bitnih razloga:

Banka koja je prodavaocu otvorila akreditiv dužna je na temelju isprava koje su joj prezentirane ispitati da li je prodavalac ispunio svoje obaveze navedene u akreditivu.

U ovom slučaju je banka isključivo na temelju teretnice koju joj je prodavalac predočio bila dužna ispitati da li je roba od strane korisnika akreditiva bila u predviđeno vrijeme ukrkana na brod. U konkretnom slučaju prodavalac je prezentirao teretnicu sastavljenu na obrascu koji brodar inače upotrebljava kako za robu koju primi na čuvanje u svrhu ukrcaja na brod, tako i za robu koju neposredno krca na brod. Da bi se, kao što to tvrdi banka, radilo o teretnici "primljeno za ukrcaj", na koju je naknadno bila dodana napomena o ukrcaju tereta na brod, nužno bi sama teretnica morala imati dvije vrste podataka: jedne koje se odnose na preuzimanje robe u svrhu ukrcaja, a druge koji se tiču samoga ukrcaja na brod. Sporna teretnica nije imala te dvije vrste podataka, već su se svi podaci odnosili na ukrcaj robe na brod, pa je sve te podatke teretnice obuhvatio potpis i datum koji su bili stavljeni dolje na obrascu. Osim toga banka nije dokazala da je odnosna napomena bila dodana nakon što je brodar primio robu na čuvanje. Iz ovih razloga slijedi da je prodavalac postupio u skladu s dobivenim uputama kod otvaranja akreditiva i odbijanje banke da mu isplati kupovninu nije opravdano.

(DMF 1971, str.418)

B.J.

Bilješka.- U prvostepenom postupku banka je u svoju korist iznosila, među ostalim, i činjenicu da je uobičajeno da kod teretnice "ukrcano" bude unaprijed u samom formularu odštampana napomena da je teret ukrcan na brod. Iz toga običaja, zaključuje banka, proizlazi da svaka naknadno unesena napomena da je roba ukrcana na brod dovodi do zaključka da tiskani formular takve teretnice znači u stvari teretnicu "primljeno za ukrcaj". Iz toga slijedi da je roba u konkretnom slučaju na brod ukrcana naknadno, nakon što ju je brodar određeno vrijeme čuvao, te da potpis i datum dolje na obrascu teretnice koji su na teretnicu dodani prilikom njezinog izdavanja ne obuhvaćaju podatke napisane strojem. Premda često puta biva da se izdaju posebni formulari za teretnicu "ukrcano" a posebni za onu "primljeno za ukrcaj", ipak postoje i takovi obrasci koji služe za jedne i za druge teretnice. Pod ovom zadnjom pretpostavkom brodar, prilikom ukrcaja tereta na brod i izdavanja teretnice, u teretnicu metne napomenu da je roba na brod ukrcana. Iz ovih razloga čini nam se da je gornja presuda pravilna.

B.J.